

Delavec inaja vsak petek
s datumom naslednjega
dne. — Naročnina za celo
leto K 32.—, za pol leta
K 16.—, za četrta leta K 8.—.
Posamezna številka 50 vin.
naročnina v inozemstvo
sorazmerno več.
Poljkatve na uradništvo in
upravnštvo
Ljubljana, Šelmburgova
ulica šte. 6. II. nadst.
Telefon št. 325.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. —
Inserati se zaračunavajo,
milimeter vsatica in si-
cer pri enkratni objavi
po 85 vinarja, pri trikrat-
ni po 80 vinarja, pri šest-
kratni po 75 vin., pri celo-
letnih objavah po 70 vin.
za vsakokrat. — Za razne
izjave itd. stane mm vrstica
K 1.— Reklam. so poš-
tine proste. — Ne frankira-
na pisma se ne sprejemajo.

Osemurni delavnik.

Podjetniškim organizacijam in delo-
dajalskim krogom sploh leži osemurni de-
lavni čas v želodcu kakor kamen, ki ga
nikakor ne morejo, ali bolje rečeno, no-
čejo prebaviti. Rovarjenju in intrigiranju
proti tej edini važnejši pridobitvi delav-
stva noče biti ne konca ne kraja. In ker
je trdna volja kapitalističnega razreda iz-
vršiti atentat na osemurni delavnik očit-
na, treba, da delavstvo odločno pove v
lice kapitalistični gospodi in ceharskim,
zadrugarskim obrtnikom predpotopnih
nazorov, da je njih prizadevanje zastoj
in da si delavstvo osemurnega delavnika
vzeti enostavno ne pusti.

Da se bo podjetništvo in vsi „prija-
telji“ delavstva prepričali o odločnem od-
poru delavstva, pozivljemo vse strokovne
organizacije širom Slovenije, da nemudo-
ma sklicujejo protestne shode proti na-
meravani nakani. Na vseh protestnih sho-
dih se ima sprejeti enotna resolucija. Vod-
stva strokovnih organizacij naj takoj ob-
veste pokrajinsko delavsko strokovno ko-
misijo v Ljubljani, kdaj skličejo shode, da
se jim določijo izdelano resolucijo. Kam
se ima resolucija poslati, bo pokrajinska
delavska strokovna komisija naznanila z
dopisom, katerega zajedno pošlje z reso-
lucijo.

Opozorjamo strokovne organizacije,
da je nevarnost glede osemurnega delav-
nika velika in protiakcija proti stanov-
skim nameram zelo nujna. Naj se torej
nikakor ne odlašja in protestna akcija ta-
koj vzame v roke.

Mezdna pogodba za stavbinsko delavstvo.

Dogovor

sklenjen dne 7. julija med Osrednjim dru-
štvom stavbinskih delavcev v Ljubljani
imenom stavbinskega delavstva v Slove-
niji na eni in Odsekom stavbne stroke v
Zvezi industričev za stavbno obrt in in-
dustrijo v Sloveniji na drugi strani.

1. Dogovor z dne 29. marca 1920.
sklenjen med istima strankama tvori pod-
lago temu dogovoru v smislu nastopnih
določil.

2. V odstavku 2., točka a) dogovora z
dne 29. marca 1920 se sprejme besedilo:
Ljubljana in industrijski kraji v okrajnem
glavarstvu Ljubljana okolica, Maribor, mesta
(industrijski kraji) na Gorenjskem.

3. V seznamu mezd veljavnih dne 15.
februaria 1920 v Mariboru, se določilo te
premembe:

a) polir preračunieno na uro K 4.80
do K 6;

b) težak K 1.90 do K 2.50;

c) mladoletni delavci K 1.30 do K 1.90

V tem smislu se preračunajo vse me-
zde navedene v odstavku 4. dogovora z
dne 29. marca 1920.

4. Z višje navedenimi premembami
ostane dogovor z dne 29. marca povsem
v veljavi do 31. decembra 1920.

5. Vendar se določi za čas od 1. julija
do 30. septembra 1920 še doklada v zne-
sku 20%, beri: dvalet % na vse v dogo-
voru navedene mezde. Ta doklada 20%
velja za isti čas julij-september tudi za do-
klade po odstavku 6. a) in b) dogovora z
dne 29. marca 1920.

6. Ker izjavlja zastopnik Zadruga
stavbenih obrti v Celju g. J. Golobranz,
da ne more pristati na povišek mezd, in
ker izjavlja Zadruga Stavbenih, zidarskih
in kamnoseških mojstrov (Genossen-
schaft) v Mariboru pismenim potom, da
ne more pristati na povišek mezd, za oko-
liš imenovanih dveh zadrug ostane ta ure-
ditev še odprta.

V Ljubljani, 7. julija 1920.

Slede podpisli.

St. 2417.

Ljubljana, dne 8. julija 1920.

Podpisani Oddelek s tem uradno odo-
bruje sklep prednega dogovora z dne 7.
julija 1920.

Ministrstvo trgovine in industrije,
Oddelek v Ljubljani.

r. s.

Rateil r.

Razpredelnica novih mezd.

V nastopnem objavljamo novo določene
mezde dogovora, ter iste z 20% doklado za me-
sec julij-september 1920.

a) Ljubljana in industrijski kraji v okrajnem
glavarstvu Ljubljana okolica, Maribor, mesta
(industrijski kraji) na Gorenjskem

	do 31. decembra 1920 na uro	od 1. julija do 30. sept. t. l. z 20% doklado na uro
polir	K 9.85 do 12.30	K 11.30 do 14.75
predelavec	» 7.80 do 8.20	» 9.35 do 9.85
zidar, tesar	» 6.15 do 7.15	» 7.40 do 8.60
težak	» 3.90 do 5.10	» 4.70 do 6.10
mlad. delavec	» 2.70 do 3.90	» 3.25 do 4.70
delavka	» 2.70 do 3.30	» 3.25 do 3.95
učenec (vaje.)	» 2.50 do 4.70	» 3.— do 5.65

b) Celje:

polir	» 8.65 do 10.80	» 10.40 do 12.95
predelavec	» 6.85 do 7.20	» 8.20 do 8.65
zidar, tesar	» 5.40 do 6.30	» 6.50 do 7.55
težak	» 3.45 do 4.50	» 4.15 do 5.40
mlad. delavci	» 2.35 do 3.45	» 2.80 do 4.15
delavka	» 2.35 do 2.90	» 2.80 do 3.50
učenec (vaje.)	» 2.15 do 4.15	» 2.60 do 5.—

c) in e) Štajerska in Kranjska (ostala):

polir	» 7.70 do 9.60	» 9.65 do 11.50
predelavec	» 6.10 do 6.40	» 7.30 do 7.70
zidar, tesar	» 4.80 do 5.60	» 5.75 do 6.70
težak	» 3.05 do 4.—	» 3.65 do 4.80
mlad. delavci	» 2.10 do 3.05	» 2.50 do 3.65
delavka	» 2.10 do 2.55	» 2.50 do 3.05
učenec (vaje.)	» 1.90 do 3.70	» 2.30 do 4.45

do 31. decembra 1920
na uro

od 1. julija do 30. sept. t. l.
z 20% doklado na uro

d) ostala Kranjska:

polir	» 7.40 do 9.20	» 8.90 do 11.05
predelavec	» 5.85 do 6.15	» 7.— do 7.40
zidar, tesar	» 4.60 do 5.40	» 5.50 do 6.50
težak	» 2.90 do 3.80	» 3.50 do 4.60
mlad. delavec	» 2.— do 2.90	» 2.40 do 3.50
delavka	» 2.— do 2.45	» 2.40 do 2.95
učenec (vaje.)	» 1.85 do 3.50	» 2.20 do 4.20

Nadalje se v smislu odstavka 6, točka a) in b)
dogovora z dne 29. marca 1920 posebni dokladi,
veljavni za mesto Maribor in Ljubljana po 20 v.,
oziroma 30 vin. za mesec julij-september t. l. po-
višajo na 25 vin. oziroma na 35 vin. na uro.

Na znanje

vsem podružnicam osrednjega društva
stavbinskih delavcev.

da se imajo pobirati od 15. julija 1920
vsled sklepa centralnega odbora sledeči
prispevki, in sicer:

1. Pristopnina 2 K 40 vin.

2. Tedenski prispevki: a) I. razred
delovodij, zidarji, tesarji, dimnikarji, kam-
noseki in minerji 3 K 50 vin.; b) II. razred:
navadni delavci nad 18 let 2 K 80 vin.;
c) III. razred: ženske, valenci in pod 18-
letni navadni delavci 2 K 50 vin.

To velja torej od 15. julija 1920 na-
prei. Obenem se opozarja podružnice, da
morajo obračunavati naravnost na cen-
tralo v Ljubljani, in sicer najkasneje do
vsakega 4. v mesecu. Vsa dolasnila, prire-
ditve shodov, mezdna gibanja itd., naj se
sporoča in zahteva od centrale, kjer se
bo vse reševalo. — Predsednik Jarc.

Iz strokovne organizacije.

Osrednje društvo stavbinskih delav-
cev podružnica Ljubljana sklicuje druš-
ven shod v nedeljo dne 18. t. m. ob 9. uri
dopoldne v Mahrovi šoli. Krekov trg št.
10. Dnevni red: Naš položaj. Prosi se
stavbinsko delavstvo, da se tega shoda
polnoštevilno udeleži. — Odbor.

Osrednje društvo oblačilne stroke je
na svoji seji izključilo Jerrent Karla kot
člana omenjene organizacije, zaradi ruva-
nja proti organizaciji in njegovim sode-
lavcem. Delal je pri Mešku, krojaškem
mojstru v Celju.

Osrednje društvo lesnih delavcev po-
zivila vse podružnice, da točno obračuna-
vajo vsaki mesec in sicer najpozneje do
10. vsakega meseca, da se omogočijo
osrednjemu društvu zaključki obračunov,
kar je gotovo tudi v korist podružnic sa-
mih. — Predsedstvo.

Odbor osrednjega društva stavbinskih
delavcev v Ljubljani obstoji iz naslednjih
sodrugov: Jarc Martin, predsednik iz Ma-
ribora, Senegačnik Anton, podpredsednik
iz Celja, Osim Alojz, blaginik iz Maribo-
ra, Šalomon Anton, podblaginik iz Mari-

Bora. — Računski pregledniki: Tertnik Josip iz Ljubljane, Luteršek Jakob iz Ljubljane, Kozamernik Anton iz Ljubljane. — Centralni odborniki: Gabrovec Ivan, Babnik Andrej, Dover Josip, Topolčnik Anton, Vernik Anton, Lampič Jakob, Jeras Jakob, Dobraic Jožef, Hameršek Anton, Skubic Mihael, Leder Anton, Genusi Franc vsi v Ljubljani.

Osrednje društvo usnarjev in sorodnih strok na slovenskem ozemlju, obvešča vse svoje člane, da se je vršil redni občni zbor našega sosednjega osrednjega društva usnarjev v Avstriji na Dunaju dne 30. in 31. maja tega leta, na katerem so bili po čvadenem zborovanju sprejeti naslednji predlogi centralnega odbora: 1. pristopnina 2 K; duplikat izkaznice 1 krono, knjižica 2 K; 2. odpravo I. razreda: v drugi razred se plačuje 2.50 K, v III. razred 3.50 K, IV. razred 4 K. II. razred je za moške zaprt in smejo v ta razred vstopati le ženske in mladostni delavci. Od vsakega razreda pripada 1 K v bojovni sklad. Zvišanje velja od 1. julija 1920. 3. Bolniška, družinska podpora kakor tudi posmrtnina odpadejo s 1. januarjem 1921. Kakor je razvidno, so naši sosednji tovariši priznali svojo stanovsko organizacijo za bojovno, ne pa za podporo. Samoobsebi je umevno, da vse druge podpore, kakor brezposelnost, stavekova in preseljevanjska še ostanejo. Nadalje so naši sosedni Hrvatje prispevke zvišali in uvedli samo 2 razreda; tako se plačuje v I. razredu 4 K in v II. 6 K. Od vsakega razreda pripada 1 K za bojovni sklad. Dne 28. junija se je našla na konferenci v Belgradu platforma, po kateri se bo možno ujediniti v najkrajšem času vsem našim strokovnim organizacijam kakor je bilo že v „Delavcu“ razglašeno. Iz vsega tega je razvidno, da smo tudi mi primorani nekaj storiti, da se približamo našim sosedom, kakor smo na to že ves čas delali. Tudi naše prispevke in podpore bomo morali zenačiti; razentega uvidijo naši člani sami, da se ob sedanjih draginjah in s temi nizkimi prispevki ne more doseči to, kar se potrebuje in se bo še bolj potrebovalo morda prav kmalu, kakor so namigivali industrijci, ki hočejo odpraviti osemurni delavnik. Na osrednje društvo prihajajo zahteve, da se naj pošilja več lista „Delavca“, ker so se pa vsi papirnat izdelki silno podražili, je osrednje društvo radi vseh teh razlogov in uvidevajoč potrebo, sklenilo zvišati tedenske prispevke, in sicer I. razred od 1.20 K na 2 K, II. od 1.60 K na 3 K, III. od 2 K na 4 K, tako da se z začetkom 1. avgusta prične vplačevanje v I. razredu 2 K, v II. 3 K in v III. 4 K. Od teh prispevkov se od vsakega razreda določa 1 K za bojovni sklad, podpore ostanejo, dokler se ne določi, kje bo v prihodnje centrala in kako se bo potem uredil novi pravilnik. Osrednji odbor stopa v popolnem prepričanju pred svoje člane, da ne bo ugovora, zlasti pa, ker so se v tem času, ko so se vplačevali dosednji prispevki urne mezd za 100 odstotkov zvišale. — Osrednji odbor.

Okrožna konferenca strokovnih organizacij v Mariboru se vrši dne 25. julija in ne kakor je bilo rečeno, dne 18. julija.

Okrožna konferenca strokovnih organizacij v Celju. Strokovna komisija za celjsko okrožje sklicuje konferenco vseh strokovnih organizacij, nahajajočih se na ozemlju celjskega okrožja. Konferenca se bo vršila v nedeljo, dne 1. avgusta 1920 v Celju in se prične ob 8. uri dopoldne v prostorih hotela „Union“. Dnevni red kon-

ferenci bo: 1. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika, kontrole. 2. Organizacija in taktika. 3. Tisk. 4. Razno. Teritorij celjskega okrožja sega do vštete Slovenske Bistrice, Rogatec, Brežice in Zidanege mosta ter Snodnjega Dravograda. Vse podružnice, nahajajoče se na označenem ozemlju so dolžne poslati na konferenco svoje zastopnike in sicer do 200 članov 1 in za vsakih nadaljnjih 200 članov zopet po 1 zastopnika. Manjše število članov kakor 200 se šteje kot polnih 200, ravnotako se nepolno število nad 200 šteje kot polnih nadaljnjih 200. Stroške za delegate morajo dotične podružnice za svoje delegate nositi same. Vse podružnice imajo nemudoma poslati izkaz o številu članstva tajništvu okrožne strokovne komisije v Celju, Vodnikova ulica 3. Vsa ostala navodila prejemajo podružnice od tajništva. Na vodstvu podružnice je, da ukrene vse potrebne priprave za udeležbo na konferenci. Za tajništvo okrožne strokovne komisije v Celju A. Leskovšek.

Prvi redni občni zbor Osrednjega društva kemičnih delavcev in sorodnih strok za Slovensko ozemlje. Dne 4. julija 1920 se je v posebni sobi g. Podobnika v Novem Udmatu vršil redni občni zbor našega osrednjega društva. Zastopanih je bilo 14 podružnic iz Slovenije s 16 delegati. Strokovno komisijo je zastopal sodrug Tokan. Predsednik s. Lipovž otvori s pozdravom na delegate občni zbor, in je naznanil sledeči dnevni red prvega rednega občnega zbora, in sicer: 1. Poročila. a) predsedstva, b) zapisnikarja, c) blagajnika, d) kontrole, e) tajnika. 2. Povišanje prispevkov. 3. Sprememba pravilnika. 4. Ujedinjenje z ostalimi strokovnimi organizacijami v Jugoslaviji. 5. Volitev odbora. 6. Razni predlogi in nasveti. 7. Poročila predsedstva je podal s. Lipovž. V svojem poročilu je navedel težkoče osrednjega društva, ki smo jih imeli s svojim organiziranim delavstvom, a smo vzlic težkočam priborili uspehe, ki bodo koristili za nadaljni razvoj strokovnega delovanja. K poročilu zapisnikarja je sodrug Božič, prečital zapisnik zadnjega izrednega občnega zbora. K poročilu blagajnika je poročal sodr. Val. Rejc, ter razjasnil delovanje in poslovanje v finančnem in poslovnem oziru od ustanovnega občnega zbora od 15. februarja 1919 do rednega zaključka 29. februarja 1920.

K poročilu kontrole je poročal sodrug Firm Rih., in sicer da je bilo pri reviziji splošnega poslovanja vse v redu. Nato so se poročilo posameznih poročevalcev in blagajniška poročila vzela na znanje in odobrila.

K poročilu tajništva, je poročal sodrug Rejc. In sicer od ustanovnega občnega zbora osrednjega društva in do rednega letnega zaključka je moralo centralno vodstvo sporazumno s svojim organiziranim delavstvom marsikaj potrditi. Za sodelovanje pa moramo biti hvaležni strokovni komisiji, ki nam je bila vedno ob rami in je nam pomagala pri raznih intervencijah, shodih in nasvetih. (Sprejeto).

II. Povišanje prispevkov. Je poročal sodrug V. Rejc in končno tudi predlagal sledeče: da naj se prispevki vseh treh razredov povišajo enako za 50 vinarjev, in pristopnina naj se poviša od 1 K na 2 K brez razlike.

K povišanju prispevkov je poročal sodrug Tokan in razložil pomen povišanja prispevkov z načelom: če hočemo in moramo izpolniti naloge, moramo svojim sočlanom dati izobrazbo. In ker danes tega ni mogoče, v teh še nerešenih gospodarskih krizah, ki tudi nas zadržujejo, smo primorani brezpogojno povišati pri-

spevke in delavstvu razjasniti položaj in namen. Končno svojega poročila je svetoval sodrug Tokan, da naj se poviša članarina ali prispevki posameznih razredov sledeče:

Prispevek I. rzedra naj se poviša od 2 K na 3.20 K; prispevek II. razreda naj se poviša od 1.60 K na 2.80 K; prispevek III. razr. naj se poviša od 1 K na 1.80 K.

In s tem povišanjem prispevkov odpade stavkovni sklad 1 K, in sicer s tistim dnem, ko stopijo povišani prispevki v veljavo. Predlog sodruga Tokana glede povišanja prispevkov in predlog glede povišanja vstopnine na 2 K se soglasno sprejme in se uveljavi z dnem 1. septembra leta 1920.

III. K spremembi pravilnika je predlagal sodrug Rejc, da se spremeni pravilnik za smrtno podporo in sicer: smrtna podpora naj se poviša za člane, in sicer:

Član 1. l. organiziran od 30 K na 50 K; član 3 l. organiziran od 40 K na 70 K; član 5 l. organiziran od 70 K na 100 K. Sodrugi Lipovž Franc je predlagal, da se naj poviša tudi bolniška podpora, od 60 vinarjev na 1 K na dan. Nato sta bila predloga, bolniške in smrtne podpore sprejeta in odobrena.

IV. O ujedinenju je poročal sodrug Tokan. V svojem poročilu je navedel, da se v razpravah glede ujedinenja že nahajamo, samo pospešiti moramo stvar, da se čimprej sporazumno ujedinito z ostalim delavstvom kemične stroke v Jugoslaviji. Izvajanje sodruga Tokana se je vzelo na znanje s sklepom, da se ujedinenje izvrši na podlagi najširše avtonomije.

V. Volitev odbora. Pri volitvi odbora je bila predlagana od sodruga Lipovža komisija. Po dokončani seji volilne komisije se je zopet otvorila debata. Volilna komisija je predlagala sledeče sodrugi v načelstvo: Lipovž Franc, Božič Alojz, Firm Rihard, Rejc Valentin, Pibovec Gasper, Pokovec Josip, Langer M., vsi iz Ljubljane. Zunanji odbor: sodrug Papež, Hrastnik, steklarna; Fink Vincenc, Vevče; J. Janko, Ruše; Cvajner Janko, Medvode; Mak Reberca. Sodrugi v načelstvu predlagani so bili sprejeti. Takoj po izvolitvi načelstva, se je tudi izvršila volitev novega predsednika, ki je bil predlagan in soglasno izvoljen zopet sodrug Lipovž Franc.

VI. Razni predlogi in nasveti. Sodrugi Pokovec predlaga, da naj se začnejo vršiti zaupniški sestanki strokovnih zaupnikov, organizacij in sicer naj se vršijo vsaj na dva meseca enkrat.

Ker je bil dnevni red izčrpan, se je predsednik sodrug Lipovž zahvalil za izvolitev in zaključil občni zbor z besedami: „Živela solidarnost kemičnega delavstva.“

Mezdna gibanja.

Kamnik. Kovinarji tovarne za železne in bravarne robe v Kamniku so po Osrednjem društvu kovinarjev predložili vodstvu tovarne spomenico za regulacijo plač in povišanje sedanjih mezd. Obravnava se je vršila v četrtek 8. t. m., ki pa se je morala prekiniti vsled tega, ker vodstvo ni imelo od upravnega sveta nobenega pooblastila za kako povišanje plač. Delavstvo je vsled tega stavilo zadnji dan za pogajanje torek 13. t. m., kjer je dosleglo:

1. Za profesionaliste vseh strok se je zvišala temeljna plača od sedanjih 41 K 76 vin. na 48 K 16 vin. in 20 odstotkov na novo plačo, vsem drugim profesionalistom, ki sedaj zaslužijo nad 50 K, se zviša plača za 20 odstotkov.

2. Pomožnim delavcem nad 17 let starim se zviša sedanja plača na 43.84 K, pod 17 let starim pa na 25 K dnevno, ter na to plačo 20 odstotkov poviška.

3. Delavkam brusačicam se zviša na 33 K, vsem drugim delavkam pa na 30 K dnevno ter 20 odstotkov na to plačo.

4. Akord se istotako poviša za 20 odstotkov, akord se dnevno zaračunava.

5. Glede mark, ako jo kdo pozabi vzeti iz kontrolne table, se je sklenilo, da se za enkrat opusti, ker pride v kratkem nov sistem, ki bo bolj primeren kakor je sedanji.

8. Delavce se bo v slučaju pomanjkanja dela odpuščalo sporazumno z zaupniki delavstva, ter imajo odpuščeni pri zopetnem sprejemu v delo prednost.

7. Usnjeni predpasniki se bodo takoj dobavili za kovače.

8. Narodni praznik „Vidov dan“ se vsem delavcem izplača.

9. Posode za pitno vodo se v vseh obratih nabavijo.

10. Vajencem se zviša plača tako, da dobi za prvo leto učne dobe 9 K, za drugo leto 11 K in za tretje leto pa 13 K na dan.

Pogodba stopi 9. t. m. v veljavo ter je veljavna do 9. oktobra 1920.

Obravnave so bile zelo dolgotrajne, vsled trdovratnosti obeh strank, delavstvo tovarne so zastopali zaupniki sodrug Vovk, Kramar in Kralj. Osrednje tajništvo kovinarjev sodrug Hlebš in strokovno komisijo sodrug Tokan, obravnave so se vršile v znamenju valute in v času ko meščansko časopisje vpilje, da so cene padle, a delavec pa o tem nič ne čuti. Povprečno povišanje znaša 27 in pol odstotkov, ali tedensko 14.85 K več kot do sedaj. Za 2 in pol odstotka so se pogajanja ob pol 7. prekinila ter se je vršil takoj shod delavstva, na katerem je sodrug Tokan pojasnil položaj sedanjega časa in konjunktura, ter se je končno na predlog sodruga Vovka sklenilo, da se gre še enkrat k ravnateljstvu po tista 2 in pol odstotka, kar se je ob 8. uri zvečer doseglo ter zaključilo 9 ur trajajočo pogajanje.

Iz Gotovelj nam pišejo: Pri nas v tovarni so se že meseca marca vršila mezdna pogačanja radi obljubljenih 30% med našo organizacijo in trdovratnim delovodjem g. Veseliem, ki le na vsak način skušal omaiati našo organizacijo. Vse njegovo strašenje kakor tudi milavkanja, da mu manjka ene ali druge reči, vsled katere bode moral tovarno zapreti, niso nas premaknile od naše braniteljske organizacije. Ko je na izprevidel, da so vse njegove besede le glas vpijočega v puščavi, je tudi on obmolknil. Da bo g. Veselj v prihodnosti gotovo bolj uvaževal našo organizacijo in niti dane obljube, ga je gotovo podučilo ravnanje pravega lastnika tovarne, g. Vasolda, ki je došel iz Nemške Avstrije, ter zvedevši, da je delavstvo organizirano takoj ko so mu predložili spomenico, izjavil, da se mora zadeva kolikor mogoče mirnim potom urediti. Tudi zagovor g. Veselja, da radi ugovaranja kmetov ni smel delavcem izplačevati obljubljenih 30%, ker potem ne morejo dobiti delavcev, mu je malo služil v opravičbo, ker lastnik je izjavil, kar se obljubi, mora se izpolniti snloh pa nimate vi (namreč g. Veselj) nič s kmeti opraviti. Nato se je dosegel naslednji dogovor: 1. Delavstvu, ki ni dobilo zadnjih v marcu obljubljenih 30% izplačanih, se mora to izplačati od 1. marca naprej.

2. Od sedaj naprej se poviša mezde za 25% tako, da pride kurjač na 35 K, drugi delavci na 30 K, ženska moč na 21 K. Akordni delavci po 25% poviška.

3. Delavstvu se prepusti 50% nižje cene pri nakupu posode zase.

Ta pogodba velja do 30. septembra 1920. Tukaj vidite toraj sodrugi sad organizacije, ki edina nas podpira v bolu napram našim podietnikom. Oklenite se toraj trdno organizacije ter izpolnite dolžnosti napram njej, da tudi redno odračunavate prispevke. Organizacija je moč proletarijata. Živela organizacija! — Delavci kemične tovarne.

Kemično delavstvo tovarne za dušik Ruše je doseglo pri zadnjem mezdnem gibanju 25 odstotkov povišanje plače.

Dopisi.

Ruše, Dne 30. junija t. l. je umrla sodrug s. A. Marinška, bivšega predsednika kem. del. podr. Ruše. Vrli sodružici bodi zemljica lahka.

Iz Gameli nam poročajo: Da spozna stavbinsko delavstvo, kako potrebna je tesna združitev v naši organizaciji, hočemo omeniti sledeče: Pred kakimi desetimi dnevi se je postavil g. Oražem, lastnik opekarne v Gamelih na stališče nekaterih nadutih delodajalcev ter vrzel naše zaupnike in ostalo organizirano delavstvo na cesto. Ko se je ta slučaj naznanil centrali stavbinskih delavcev, ki jo vodi sedaj sodrug Martin Jarc, je ta takoj prisel na lice mesta ter uredil z resnim nastopom razmere v prid delavstva. Delavstvo lahko iz tega razvidi, da je organizacija edina pomoč, ki zlomi drzno nadutost delodajalcev.

Store Poročajo nam: Ni naša naveda, da se pregovarjamo po listih, toda ker se še v dvašetem stoletju gode nesramne stvari po tovarnah, je nemogoče molčati izkoriščanemu delavcu. Za danes samo zahtevamo od inženirja, da mora z nami delavci lepše ravnati in da opusti razne priimke za delavce, ker drugače bomo prisiljeni, da vzamemo v roko železno merilo, ki vas napodi nazaj na Laško v pivovarno. Tukaj pri nas je tovarna železa, ne pa diva, to ste vi že tudi okusili pred kratkim, ker ste morali sami pomagati tekoče železo nositi. Kadar se bo patruliralo po straniščih, ne pozabite gospod vaše puške. — Toliko za danes, prihodnjič več! — Delavstvo.

Iz Brežic nam poročajo sodrugi: Kakor navadno povsod, tako je tudi pri nas lastniku opekarne Trepo zrasel greben ter vsled tega odustil člana naše organizacije Jurišica brez vsakega vzroka. Na dobri obisknem shodu dne 4. julija t. l., na katerem je v ognjevitim govoru poročal novoizvoljeni predsednik M. Jarc, prišla je tudi zgoraj omenjena zadeva Jurišica predsedniku na znanje. Takoj drugi dan se je podal sodrug Jarc k podietniku ter mu dokazal, da organizirano delavstvo tvori trdnjavo, na kateri se tudi nakane Trepa razbijejo. Lastnik opekarne je moral plačati odškodnino Jurišiču 400 K. Vsi obiskovalci shoda se toplo zahvaljujejo predsedniku za tako neustrašeno nastopanje v korist našega člana. Sodrugi, naša dolžnost na je, da pridobivamo člane in si tako utrujemo trdnjavo, v kateri najde vsak član varno zavetišče napram izkoriščevalnim lihenam.

Laško. Stavbinski delavci zaposleni pri podjetju Šekeli smo živeli ob iako žalostnih razmerah, tako na primer se nam še do sedaj ni izplačevalo v zmislu dogovora sklenjenega dne 29. marca t. l. Novoizvoljeni predsednik osrednjega društva stavbinskih delavcev sodrug M. Jarc pa je z neustrašenostjo nastopil proti podjetju ter dosegel, da je bilo podjetje prisiljeno zgorajšnji dogovor upoštevati in se po niem ravnati. Izrekamo sodrugu Jarcu, da je takoj po prevzetju vodstva se spomnil nas pozabljenih stavbinskih delavcev v Laškem toplo zahvalo, neorganiziranim delavcem pa kličemo: vstopite v naše vrste in bojujte se z nami proti našim izkoriščevalcem. — Delavci.

Književnost.

Anatole France, Kuhinja pri Kraljici Gosli nožici. Poslovenil Oton Župančič. V Ljubljani 1920. Natisnila in založila Zvezna tiskarna. (Narodna knjižnica, snopič 19—23.) V. 8°, 297 str. Broš. K 34, vez. 40 K. Anatole France je brezdvomno eden najodličnejših sodobnih francoskih pisateljev. Svoj izredni dar, zamisliti se v čustvovanje in mišljenje ljudi minolih vekov, da nastopijo časi in osebe pred našimi očmi v žudoviti plastiki in resničnosti je pokazal posebno v romanu „Kuhinja pri Kraljici Gosli nožici“, ki ga odlikuje duhovitost in fin humor. Dejanje, ki se vrši okrog l. 1750. v Parizu, prepletajo filozofične in verske refleksije in pogovori nadvse originalnega abbéja Coignarda. Ta prečudni abbé uganja najrazličnejše nerodnosti, ki niso prav nič v skladu z njegovim stanom; pri vsaki priliki dokazuje s spretnimi sofizmi eksistenco božjo, ter trdno veruje v pravilnost naukov katoliške cerkve pri vsej svoji lahkoživi naravi. O vsem tem nam pripoveduje v obliki memoarov njegov učenec Jakob Vrtiraženi z redko zgovornostjo. Poleg učenega abbéja se potika po svetu umazani, beraški in hotliivi kapucin brat Angel s čipkarico Katarino, Kabalist in alkimist Aestarac, hudobni žid Mozalid s krasno in življenja željno nečakinja Jahelo, ter vitez Anquetil so osebe, kakoršne more ustvariti le francoski duh. — Redka umetnina je našla v O. Župančiču mojsterskega prelagatelja.

Razno.

Naš denar. V smislu dogovora, sklenjenega 26. januarja t. l. med ministrstvom financ in Narodno banko, bi morala Narodna banka sprejeti kot svoje vse začasne novčance, ki jih je izdalo ministrstvo za notranje posle. Med temi so novčance za en dinar in za pol dinarja. Skupna svota prvih novčanic znaša 60 milijonov dinarjev, a drugih 25 milijonov dinarjev. Ministrstvo financ je sedaj sprejelo predlog Narodne banke, da te novčance ni smatrati za bankovce Narodne banke, temveč za papirnati državni denar, kot je to na Angleškem z novčanicami od 1 in 1 in pol funta, ter v Italiji z novčanicami od 5 do 10 lir. Na podlagi tega je dosežen sporazum. Ministrski svet je vsled tega sklenil: 1. da se enodinarske in poldinarske novčance smatrajo za državni papirnati denar. 2. V privatnem prometu ni nihče obvezan, od poldinarskih novčanic sprejeti več kot 100 dinarjev, od enodinarskih pa ne več kot 200 dinarjev. 3. Vse državne blagaine morajo sprejeti te novčance v neomejenem obsegu. Finančno ministrstvo je izdalo vsem podrejenim organom tozadevna navodila.

Zamenjava premoga med Čehoslovaško in Nemčijo. Med obema vladama se je sklenila pogodba, glasom katere bo Čehoslovaška dobivala iz Nemčije mesečno 185.000 ton črnega premoga in koksa. Čehoslovaška pa bo dobavljala Nemčiji 202 tisoč ton rjavega premoga in 4000 ton črnega iz plzenjskih in kladnovskih revirjev. Pogodba bo veljala do konca tega leta in se bo najbrže podaljšala do konca maja leta 1921.

Padanje cen sladkorju je opazati vsled izboljšanja naše valute po vseh krajih naše države. V Belgradu stane sedaj kilogram 13 dinarjev ali 52 K, v Ljubljani pa se ga je včeraj dobilo že tudi za 52 K. Cene kolonialnemu blagu ravno tako počasi padajo. Sladkor bo v Belgradu veljal, kakor izjavljajo trgovci, 36 K kilogram.

Obvestila.

Tovariši! Spominjajte se vdov in sirot po žrtvah delavske solidarnosti. Zbirke naj se potom poštne položnice pošiljajo na „Splošno kreditno društvo“ v Ljubljani. Kjer položnic ni, naj se jih potom dopisnice zahteva pri pokrajinski delavski strokovni komisiji v Ljubljani, Šelenburgova ulica 6.

Opozorjamo ponovno vse posamezne prejemnike našega lista, da smo razposlali poštne položnice ter prosimo, da se jih prejemniki poslužijo in nam pošljejo naročnino, koja znaša za celo leto 32 K, pol leta 16 K, četrt leta 8 K.

Žepni koledarji so nam iz nekaterih krajev, kolikor je ostalo sicer poslali nazaj. To pa ne zadostuje, treba je tudi odračunati denar za one, ki so bili prodani.

Hočete obdržati svojo lepoto? Hočete imeti kakor baržun mehko kožo? Hočete solnčnih peg, mozoljev in ogrcev?

Uporabljajte Fellerjevo pravo Elza obrazno, kožo obvarujočo pomado! Občudovani bode! Zavidani! 1 lonček 9 K, No. III močnejše vrste 12 K. K temu Fellerjevo najfinije lilijno-mlečno milo 16 K.

Hočete imeti lepe, zdrave lasi?

Fellerjeva prava Elza Tannoehina pomada za rast las doseže bujne lasi! Zapreči prihaj, prerano osivenje! Zabrani pleš! 1 lonček 9 K, No. III 12 K. K temu močno terovno milo za umivanje glave 8 K. Sampon 1 K. Mazilo za brke 2 K 50 v. in 3 K.

Mučijo Vas kurja očesa?

Fellerjev pravi turistovski obliž učinkuje brez bolečin, hitro in zanesljivo! Nobenih kurjih ocesov več! Nobenih žuljev! Nobene trde kože! Mala škatljica 4 K., velika škatljica 6 K.

Želite še kaj?

Fellerjeve Elza umivalne pastilje (Kolonske vode). 1 škatljica 7 K.

Fellerjev usipalni prašek proti potenju. 1 škatljica 6 K. Fellerjev mentolni črtik zoper glavo- in zobobol. 1 škatljica 4 K.

Fellerjev Elza fluid. 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 36 K.

Najboljši parfum z najfinjšim duhom od 8 K naprej. Najfinjši Hega-puder Dr. Kluger, bel, roza in rumen, 1 velika škatljica 11 K.

Močna Francovka v steklenicah po 8 K in 22 K. Omot in poštnina posebej a najceneje.

EUGEN V. FELLER, Ijekarner
Stubica Donja

Elza trg Nr. 334 (Hrvatska).

Izkaz strokovne komisije žrtvam z dne 24. aprila 1920 izplačanih zneskov od katerih so prejeli: Zidan Marija 2200 K, Ježek Matevž 1500 K, Kavčnik Jožefa 700 K, Šolar Leopold in Antonija 1200 K, Sterje Marija 1200 K, Hacin Leopold 2300 K, Školec Martin 1800 K, Kuhar Ivana 1500 K, Ladžija Edmund 700 K, Jožefa Gorenc 3200 K, Arušek Franc 500 K, Velepich Ivan 1200 K, Sagadin Marija 3000 K, Černe Cecilija 500 K, Reboli Antonija 500 K, Marija Aplanc roj. Pirnat 300 K, Amalija Pangerc 2000 K, Valič Ivan 1700 K, Hribernik Anton 800 K, Klopčar Terezija 500 K, Kramar Ana 700 K, Založnik Ivan 500 K, Verhunc Marija 300 K, Mežek Anton 300 K, Pirc Liborij 300 K, Smuk Valentin 300 K, Pader Franc 500 K.

Ne morete spati? Niti delati? Imate nervozne bolečine? Občutek zadovoljstva doprinese Vam Fellerjev pravi Elza fluid, 6 dvojnatih ali 2 veliki specijalni steklenici 36 K.

Trpite na počasni prehlavi? Zaprtju? To zlo se odstrani s pravimi Fellerjevimi Elza-kroglicami. 6 škatlic 18 K. — Zelo-dec okrepujoča švedska tinktura 1 steklenica 15 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja Elza trg št. 334, Hrvatska. D

Izdajatelj in odgovorni urednik

IVAN TOKAN

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

KAJO DELIC

draguljar in zlatar

Ljubljana, Hilšerjeva ulica št. 4.

preporoča svojo

zlatarsko in draguljarsko delavnico

za nova dela in popravila vsake vrste, kakor tudi za pozlatovanje in posrebovanje itd. V zalogi ima zlatnine in srebrnine, poročne prstane po vseh vzorcih in merah, uhane i. t. d. Kupuje tudi zlato in srebro ter plačuje po najvišjih cenah ali pa izmenjava za novo blago.

Miši-podgane stenice-ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moje najbolj preizkušene in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 10—; za podgane in miši K 10—; za ščurke K 10—; posebno močna vrsta K 20—; posebno močna tinktura za stenice K 10—; uničevalec moljev K 10—; prašek za uši v obleki in perilu K 6— in 10— proti mravljam K 10—; proti ušem pri perutnini K 10— prašek proti mrčesu K 6— in 12—; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5— in 10—; mazilo za uši pri živini K 6— in 10—; tinktura proti mrčesu na sadju in na zelenjadi (uničevalec rastlin) in mravljam K 10—; mazilo proti garjam K 10—

Pošilja po povzetju zavod za eksport M. Jünker, Zagreb 6., Petrinjska ul. 2.

UCITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, Franciškovska ulica št. 6.

registrirana zadruga z omejeno zadrugo.

Tiskovine za šole, Eupanstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila - za shode in veselice.

LETNE ZAKLJUČKE

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur - šar itd. itd.

STEREOTIPIJA LITOGRAFIJA.

Sirite list „Delavec“.

Sodrug!

Vlagajte svoje prihranke v lastno hranilnico!

Poštni čekovni račun št. 10.532.

Telefon Interurban št. 178.

Konsumno društvo za Ljubljano in okolice

sprejema v svojem hranilnem oddelku **hranilne vloge** in jih obrestuje po čistih 4%.

Večje hranilne vloge (nad tisoč kron), katerih vlagatelji se obvežejo, da dvignejo zneske iz te vloge šele po polletni odpovedni dobi, obrestuje po čistih 4 1/2%. Za varnost hranilnih vlog jamči blagovna zaloge, ki znaša po polletni bilanci okrog 10 milijonov kron, društvena posestva, ki reprezentirajo vrednost nad 2 milijona kron, kakor tudi skladi, rezervni, deležni in dr.

Vloge sprejemajo in izplačujejo

vse podružnice Konsumnega društva za Ljubljano in okolice, ki so:

V Spodnji Šiški v Ljubljani; na Glincah pri Ljubljani; v Ljubljani: Bohoričeva ul., Sodna ul., Krakovski nasip; Rožna dolina (obč. Viš); v Trzinu na Gorenjskem; na Savi (obč. Jesenice) na Gorenjskem; na Jesenicah (pri Ferjanu); Koroška Bela-Javornik; Borovnica; Radovljica; Kranjska gora; Mojstrana; Celje; Šoštanj; na Koroškem: Guštanj, Prevalje, Mežica, Črna L., Črna L., Pliberk; Maribor; Litijska. St. Lovrenc na Pohorju; Kamnik; Pragerak; Krška pri Trzinu; Sv. Ana pri Trzinu; Gorje pri Bledu; Store pri Celju; Fala nad Mariborom; Ruše nad Mariborom; Rogaska Slatina; Radoče-Zidanmost.

Se podrobnejša pojasnila podajajo zaupniki v navedenih podružnicah ali pa osrednja pisarna Konsumnega društva za Ljubljano in okolice, ki je v Ljubljani, Spodnja Šiška, Kolodvorska cesta 208.

Pisma naj se pošilja pod naslovom: Ljubljana, poštni predal 18.

Društvo ima na razpolago poštne položnice, s katerimi zamorejo vložniki denarne pošiljke pošiljati tudi naravnost v osrednjo blagajno.